

ПРИНЦИПОВА СХЕМА РОЗВИТКУ І ПОБУДОВИ ОБЛІКОВОЇ МОДЕЛІ

Безверхий К.В., к.е.н.

У статті розглядається принципова схема розвитку і побудови облікової моделі. Наведено логіко-історичні етапи в еволюції методологічних підходів до побудови моделей бухгалтерського обліку. Подано характеристику переваг та недоліків облікових моделей. Розроблено принципову схему розвитку і побудови облікової моделі, що включає: а) постійний блок – вихідний зразок; б) змінний блок – спосіб моделювання та модель. Результат дослідження має теоретичну і практичну цінність в частині подальшого напрямку розвитку і побудови моделей бухгалтерського обліку.

Ключові слова: бухгалтерський облік, модель, розвиток, етапи, схема, побудова, характеристика

ПРИНЦИПИАЛЬНАЯ СХЕМА РАЗВИТИЯ И ПОСТРОЕНИЯ УЧЕТНОЙ МОДЕЛИ

Безверхий К.В., к.е.н.

В статье рассматривается принципиальная схема развития и построения учетной модели. Приведены логико-исторические этапы в эволюции методологических подходов к построению моделей бухгалтерского учета. Дана характеристика преимуществ и недостатков учетных моделей. Разработана принципиальная схема развития и построения учетной модели, включающей: а) постоянный блок – исходный образец; б) сменный блок – способ моделирования и сама модель. Результат исследования имеет теоретическую и практическую ценность в части дальнейшего направления развития и построения моделей бухгалтерского учета.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, модель, развитие, этапы, схема, построение, характеристика

SCHEMATIC DIAGRAM OF DEVELOPMENT AND BUILDING A MODEL OF ACCOUNTING

Bezverhiy K.V., Candidate of science in Economics (PhD)

In the article the basic scheme of development and construction of accounting models. Shows the logical and historical stages in the evolution of methodological approaches to building models accounting. The characteristic advantages and disadvantages accounting models. Developed schematic diagram of the development and construction accounting model that includes: a) a permanent block – original design; b) variable block – modeling method and model. The result of research has theoretical and practical value in the direction of further development and construction of models accounting.

Keywords: accounting, model, development, stages, the circuit, construction, characterization

Постановка проблеми. Для вивчення економічної діяльності, що представляє собою складний процес з високим ступенем невизначеності, в якому бере участь безліч суб'єктів господарювання, різні види ресурсів і засобів виробництва, як метод дослідження постає моделювання. Розширення завдань управління економічною діяльністю суб'єктів господарювання в нестабільних умовах його функціонування призводить до поступового

ускладнення та спеціалізації облікових моделей. Всебічний розгляд такого методу дослідження як моделювання дозволить побудувати схему розвитку і побудови облікової моделі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання моделювання в бухгалтерському обліку, розглядали вчені-економісти в різних ракурсах, зокрема Ц. Бадмаева [1] та Н. Сергеева [2] досліджують моделі бухгалтерського балансу; К. Безверхий [3] та Г. Бекренєва [4] пропонують моделі обліку непрямих витрат промислових підприємств; І. Білик [5], Т. Каменська, І. Пилипенко, О. Редько [6], В. Озеран, Т. Бойчук [7], та Є. Шляхов [8] розробили модель витрат діяльності та калькулювання собівартості продукції; К. Боримська [9] та В. Осмятченко [10] розглядають моделювання системи рахунків бухгалтерського обліку; О. Бородкін [11] удосконалював моделювання виробничих витрат; Н. Бузак [12] запропонувала модель формування інформації про затрати на впровадження інформаційних технологій у системі управлінського обліку; О. Бунда [13] запропонувала імітаційне моделювання в аудиті; А. Висоцька [14], О. Калмикова [15], О. Кольвах [16], В. Копытин [17], С. Сбітнєва [18] та В. Семйон [19] є розробниками ситуаційно-матричного моделювання в бухгалтерському обліку; І. Воронова [20], В. Євдокимов [21], О. Кузнєцова [22] та С. Мегаєва [23] вивчають моделювання в бухгалтерському обліку; Е. Гільде [24] описав моделі організації нормативного обліку в промисловості; А. Дикий [25] обґрунтовує модель організації бухгалтерського обліку з використанням комп'ютерних технологій; Т. Дружиловська запропонувала математичну модель трансформації звітності [26]; В. Євдокимов, С. Легенчук та Д. Грицишен [27] розкрили ісламську модель бухгалтерського обліку в умовах глобалізації; В. Євдокимов [28] впроваджує адаптивну модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку; В. Жук [29], О. Канцуров [30], Л. Чайковська [31], Л. Шилова [32] та К. Безверхий [33] розробляють інституціональну модель бухгалтерського обліку; Л. Зімакова [34] пропонує концепцію інтернаціональних моделей фінансового обліку; Я. Ізмайлов [35] та Я. Крупка [36] удосконалюють процес моделювання обліку капітальних інвестицій; Г. Коблянська [37] впровадила трирівневу імітаційну модель сегментарного обліку експортних операцій; Т. Краєва [38] наводить методи моделювання та проектування інформаційних систем бухгалтерського обліку; Л. Кузнєцов [39] пропонує формально-аналітичну модель бухгалтерської логістики; Л. Кулікова [40] будує модель обліку інвестиційної нерухомості; Ю. Кузьмінський [41] обґрунтовує моделювання як метод оперативного обліку і контролю; О. Лаговська [42] наводить адаптивну модель інтегрованої бухгалтерської звітності; С. Легенчук [43] пропонує побудувати «карти бухгалтерських інформаційних моделей» за різними об'єктами бухгалтерського обліку; В. Лукін та О. Москаленко [44] наводять модель наукової складової бухгалтерського обліку; О. Малишкін [45] описує модель податкового обліку; Н. Малюга [46] визначає моделювання як інструмент забезпечення прогностичної функції бухгалтерського

обліку; М. Медведєв [47] розглядає облік як моделювання; М. Мельничук [48] імплементує модель обліку витрат; О. Мінаков [49] запропонував варіанти удосконалення обліку інноваційних процесів з використанням методу моделювання; О. Наговіцина [50] тлумачить моделювання як метод формування облікової політики організації; Г. Назарова [51] запровадила облікову модель формування фінансових результатів від перевезень на підприємствах залізничного транспорту; К. Нарібаєв [52] та Р. Рашитов [53] досліджували логіко-математичне моделювання в бухгалтерському обліку; В. Осмятченко [54] розглядає моделювання затрат в умовах сталого розвитку торговельних підприємств; В. Палій та Я. Соколов [55] обґрунтовували моделювання як метод бухгалтерського обліку; О. Пацула [56] розробила загальну модель обліку соціальних витрат у єдиній системі управління ними; С. Поленов [57] та Т. Сьозко [58] запровадили інституціональну модель регулювання бухгалтерського обліку та звітності; М. Сидорова [59] та М. Шигун [60] вивчають еволюцію моделей бухгалтерського обліку; В. Попович [61], М. Пушкар [62], Н. Тлущкевич [63] та В. Чиж [64] розглядають моделі управлінського обліку; О. Шапошніков [65] розглядав класифікаційні моделі бухгалтерського обліку. Не зменшуючи вагомості наукових напрацювань провідних вчених-економістів, зауважимо, що принципова схема розвитку і побудови облікової моделі ще не знайшли достатнього відображення в їх роботах. Це логічно передбачає поглиблення і розширення дослідження в напрямку принципової схеми розвитку і побудови облікової моделі.

Мета статті. Метою наукового дослідження є розробка принципової схеми розвитку і побудови облікової моделі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для розробки принципової схеми розвитку і побудови обліку по-перше, доцільно виділити логіко-історичні етапи в еволюції методологічних підходів до побудови моделей бухгалтерського обліку (табл. 1).

Таблиця 1

Логіко-історичні етапи в еволюції методологічних підходів до побудови моделей бухгалтерського обліку [59, с. 121]

№ з/п	Період	Методологічний підхід до створення моделей	Приклади моделей
1	XV – XVII ст.	Шаблонний	Опис порядку заповнення облікових книг
2	XVIII – XIX ст.	Процедурний	Форми бухгалтерського обліку: староіталійська, новоіталійська, німецька, американська
3	Кінець XIX ст. – початок XX ст.	Системний	Системи обліку: патрімональний і камеральний облік, юридичне та економічне трактування балансу, динамічний і статичний баланс
4	Середина XX ст.	Ситуаційний	Види обліку: фінансовий, управлінський, податковий, статистичний. Галузевий поділ: облік в комерційних

			підприємствах, банківський облік, облік в бюджетних установах. Функціональний поділ: нормативний облік, «котловий», синтетичний та аналітичний облік
5	Кінець XX ст. – початок XXI ст.	Інтеграційно-технологічний	Мультистандартний облік, мережевий облік, стратегічний облік

Слід зазначити, що в теорії бухгалтерського обліку моделювання, як метод наукового пізнання, використовується в різних аспектах – можна привести в приклад безліч різноманітних моделей: від моделі побудови рахунків до моделі регулювання бухгалтерського обліку. Представлені етапи (табл. 1) стосуються логіки розвитку інтегрованої моделі бухгалтерського обліку як специфічного виду наукової та практичної діяльності.

Варто погодитись з думкою М. Медведєва, що облік – це окремий випадок моделювання, що відрізняється від інших націленістю на інформаційне обслуговування господарської діяльності [47, с. 9]. Відповідно до визначення, що наведено у великому тлумачному словнику сучасної української мови (за редакцією В. Бусел), моделювання – дослідження яких-небудь об'єктів, систем, явищ, процесів шляхом вивчення їх моделей [66, с. 683]. При будь-якому моделюванні використовуються необхідні компоненти:

- а) зразок – те, що моделюється;
- б) спосіб моделювання – те, яким чином буде здійснюватися моделювання;
- в) модель – те, що отримується в результаті моделювання [47, с. 9].

На протязі історії розвитку людства відомо три різні облікові моделі: уявна, книжкова, комп'ютерна. Характеристика переваг та недоліків облікових моделей наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Характеристика уявної та книжкової облікових моделей [47, с. 12 – 13]

№ з/п	Найменування моделі	Характеристика облікових моделей	
		Переваги	Недоліки
1	Уявна	1. Уявна модель поєднувалася з людським організмом, що виглядало досить практичним. У наступних моделях дана перевага була відсутня: інформацію доводилося вводити в систему штучно. 2. Для мозку не було потрібно встановлювати правила обробки інформації. Мозок в цьому сенсі являв собою "чорний ящик" в який інформація спрямовувалася і з якого майже миттєво з'являлися готові рішення.	1. Використання власного мозку в якості обчислювального пристрою передбачало єдиного користувача цієї системи – самого себе. Підключити інших користувачів до системи або неможливо або пов'язано з комунікаційними труднощами і обмеженнями. 2. Обсяг людської пам'яті не безмежний: існує природна межа запам'ятовування, після якого система обліку стає нерелевантною. 3. Людський мозок занадто складний пристрій, щоб бути абсолютно надійним навіть при самих

		3. Мозок видавав інформацію про господарську діяльність, якщо так можна висловитися, в міру свого розуміння, тобто відповідно до наявного інтелекту свого господаря.	елементарних підрахунках: розраховувати на його безпомилковість у всіх життєвих ситуаціях досить ризиковано.
2	Книжкова	1. Головною перевагою книжкової моделі обліку стала довготривале зберігання інформації.	1. Інформацію доводилося вже не просто сприймати, а штучно і за задалегідь встановленим правилам вводити в інформаційну систему – записувати. 2. Перед сприйняттям раніше зафіксованої інформації – що, власне, і становить стратегічне призначення бухгалтерського обліку як дисципліни, – її доводилося знову обробляти: генерувати зручні для сприйняття звіти. Тобто, звіти виходили вже не самовільно, як при уявному обліку, а знову-таки в результаті дотримання задалегідь встановлених правил реєстрації інформації та виконання обчислювальних операцій. При цьому кожний звіт вимагав дотримання своїх правил і виконання своїх операцій, що призвело у появі загальноживаних звітних форм. В результаті сприйняття інформації звелось до роботи з декількома звітними формами, що сильно обмежило аналітичні можливості бухгалтерського обліку.

Ідеальна облікова модель неможлива в умовах не тільки діючого бухгалтерського законодавства, але навіть діючої економіки, у вигляді помилок, несумісних з раціональністю побудови світу [59, с. 192].

В процесі проведеного дослідження нами пропонується принципова схема розвитку і побудови облікової моделі (рис. 1).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, вищевикладене дозволяє зробити висновок, що запропонована принципова схема розвитку і побудови облікової моделі, що включає: а) постійний блок – вихідний зразок; б) змінний блок – спосіб моделювання та модель. Дослідження має теоретичну і практичну цінність в частині подальшого напрямку розвитку і побудови моделей бухгалтерського обліку.

Порушені в статті питання не є вичерпними й потребують доповнень, змін, уточнень та конкретизації.

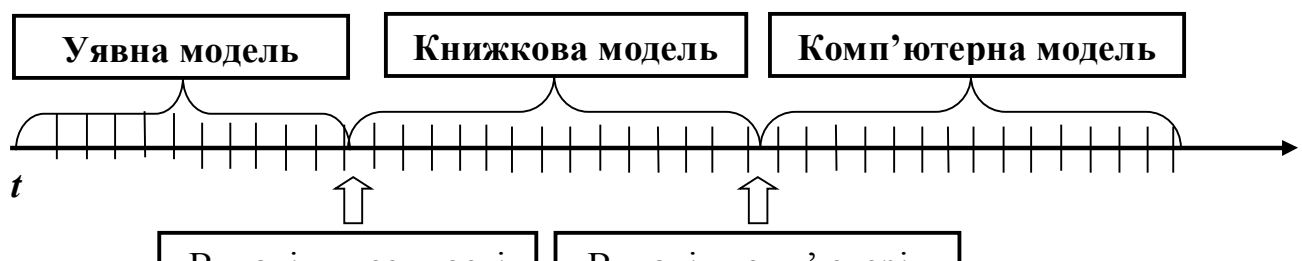

Рис. 1. Принципова схема розвитку і побудови облікової моделі (Складено на основі досліджень М. Медведєва [47, с. 8; с. 192])

Література:

1. Бадмаева Ц. Н. Модели бухгалтерского баланса в финансовом анализе сельскохозяйственного предприятия: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук: спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, контроль и анализ хозяйственной деятельности» / Ц. Н. Бадмаева. – Санкт-Петербург – Пушкин, 2003. – 20 с.
2. Сергеева Н.А. Модели бухгалтерского баланса и их использование в финансовом анализе: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук: спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, контроль и анализ хозяйственной деятельности» / Н. А. Сергеева. – Санкт-Петербург, 1999. – 26 с.
3. Безверхий К.В. Непрямі витрати в системі управління промислових підприємств: обліково-контрольний аспект: [Моногр.] / К. В. Безверхий. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 276 с.
4. Бекренєва Г.О. Бухгалтерські моделі непрямих витрат промислових підприємств: автореф. дис. ... канд. экон. наук.: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Г. О. Бекренєва. – О., 2008. – 16 с.
5. Білик І.А. Управлінський облік витрат основної діяльності на плодовоовочевих переробних підприємствах: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.09 – „Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / І. А. Білик. – К., 2009. – 19 с.
6. Каменська Т.О. Облік, аналіз та внутрішній аудит виробництва: [Навч. посіб.] / Т. О. Каменська, І. І. Пилипенко, О.Ю. Редько. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2007. – 128 с.

7. Озеран В. А. Модель учетно-аналитического обеспечения системы управления расходами периода / В. А. Озеран, Т. Н. Бойчук // Международный бухгалтерский учет. – 2014. – № 15 (309). – С. 54 – 61.

8. Шляхов Є.В. Облік витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції в управлінні хлібопекарними підприємствами: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Є. В. Шляхов. – О., 2007. – 22 с.

9. Счетоведение: монография в 3-х частях: ч. III. Современные преобразования системы счетов бухгалтерского учета / Е. П. Боримская; [Предисл. Ф. Ф. Бутынец]. – Житомир: ЖГТУ, 2009. – 220 с.

10. Осмятченко В.О. Бухгалтерський облік в умовах застосування інформаційних технологій: [Моногр.] / В. О. Осмятченко. – К.: КНЕУ, 2010. – 263 с.

11. Бородин А.С. Моделирование учета производственных расходов / А. С. Бородин // Бухгалтерский учет. – 1973. – № 11. – С. 8 – 11.

12. Бузак Н.І. Облік і контроль затрат на впровадження сучасних інформаційних технологій: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Н.І. Бузак. – К., 2009. – 20 с.

13. Бунда О.М. Аналітичні процедури, моделювання та прийняття рішень в аудиті (на прикладі підприємств пивоварної промисловості України): автореф. дис. ... канд. екон. наук.: 08.06.04 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / О. М. Бунда. – Львів, 2006. – 22 с.

14. Высотская А.Б. Совершенствования методов налогового планирования в коммерческой деятельности предприятий малого и среднего бизнеса: автореф. дис. ... к.э.н.: 08.00.10 „Финансы, денежное обращение и кредит”, 08.00.12 „Бухгалтерский учет, статистика” / А. Б. Высотская. – Ростов-на-Дону, 2012. – 31 с.

15. Калмыкова О.Я. Развитие теории и совершенствования практики бухгалтерского учета на основе ситуационно-матричного моделирования: автореф. дис. ... к.э.н.: 08.00.12 „Бухгалтерский учет, статистика” / О. Я. Калмыкова. – Ростов-на-Дону, 2009. – 24 с.

16. Кольвах О.И. Ситуационно-матричное моделирование в бухгалтерском учете и балансоведении: [Моногр.] / О. И. Кольвах. – М.: Вузовская книга, 2010. – 336 с.

17. Кольвах О.И. Адаптивные модели бухгалтерского учета и формирования финансовой отчетности в системе кредитных организаций (концепция, методы и информационно-технологическое обеспечение) / О. И. Кольвах, В. Ю. Копытин. – Ростов-на-Дону: Изд.: «Терра», 2002. – 167 с.

18. Сбитнева С. А. Развитие методического инструментария анализа и прогнозирования финансового состояния коммерческих организаций средствами ситуационно-матричного моделирования: автореф. дис. ... к.э.н.: 08.00.12 „Бухгалтерский учет, статистика” /

/ С. А. Сбитнева. – Ростов-на-Дону, 2013. – 28 с.

19. Семйон В.С. Бухгалтерський облік необоротних активів в Україні та Угорщині: порівняльний аспект: автореф. дис. ... канд. екон. наук.: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / В. С. Семйон. – Житомир, 2010. – 22 с.

20. Воронова И.В. Моделирование в бухгалтерском учете: на примере пищевой промышленности: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук: спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, контроль и анализ хозяйственной деятельности» / И. В. Воронова. – Санкт-Петербург, 2000. – 17 с.

21. Євдокимов В.В. Моделювання системи бухгалтерського обліку: теорія і практика застосування: автореф. дис. ... канд. екон. наук.: 08.06.04 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / В. В. Євдокимов. – К., 2005. – 21 с.

22. Кузнецова Е.В. Моделирование бухгалтерского учета в коммерческих организациях водного транспорта: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук : спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / Е. В. Кузнецова. – Ростов-на-Дону, 2004. – 25 с.

23. Мегаева С.В. Моделирование бухгалтерского учета активов торговых организаций: автореф. дис. ... д.э.н.: 08.00.12 „Бухгалтерский учет, статистика” / С. В. Мегаева. – Мичуринск, 2008. – 26 с.

24. Гильде Э.К. Модели организации нормативного учета в промышленности / Э. К. Гильде. – М.: Финансы, 1970. – 112 с.

25. Дикий А.П. Організація бухгалтерського обліку як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / А.П. Дикий. – Житомир, 2009. – 21 с.

26. Дружиловская Т.Ю. Проблемы гармонизации концептуальных основ формирования финансовой отчетности в системах российских и международных стандартов: [Моногр.] / Т. Ю. Дружиловская. – Н. Новгород: Издательство Нижегородского государственного университета имени Н. И. Лобачевского, 2008. – 223 с.

27. Євдокимов В.В. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації: ісламська модель: [Моногр.] / В. В. Євдокимов, С. Ф. Легенчук, Д. О. Грицишен. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – 420 с.

28. Євдокимов В.В. Адаптивна модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку: [Моногр.] / В. В. Євдокимов. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 516 с.

29. Жук В.Н. Основы институциональной теории бухгалтерского учета: [Моногр.] / В. Н. Жук. – К.: «Аграрная наука», 2013. – 408 с.

30. Канцуров О.О. Інституціональний аспект бухгалтерського обліку: [Моногр.] / О. О. Канцуров. – К.: ННЦ ІАЕ, 2014. – 380 с.

31. Чайковская Л.А. Современные концепции бухгалтерского учета: теория и методология: автореф. дис. ... д.э.н.: 08.00.12 „Бухгалтерский учет, статистика” / Л. А. Чайковская. – Москва, 2007. – 57 с.
32. Шилова Л.Ф. Методология формирования и инструментарий бухгалтерской отчетности: автореф. дис. ... д.э.н.: 08.00.12 „Бухгалтерский учет, статистика” / Л. Ф. Шилова. – Йошкар-Ола, 2010. – 39 с.
33. Безверхий К. Інституціональна модель бухгалтерського обліку в Україні / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 10. – С.32 – 41.
34. Зимакова Л.А. Организационно-методологические аспекты совершенствования системы финансового учета на основе интернациональных моделей : [Моногр.] / Л. А. Зимакова. – Белгород, 2009. – 158 с.
35. Измайлов Я.О. Облік і аналіз капітальних інвестицій: організація і методика (на матеріалах гірничо-збагачувальних підприємств): автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Я.О. Измайлов. — К., 2009. — 20 с.
36. Крупка Я.Д. Моделювання обліку капітальних інвестицій / Я. Д. Крупка // Вісник Житомирського інженерно-технологічного інституту. Економічні науки. – 2002. – № 20. – С. 128 – 131.
37. Коблянська Г.Ю. Облік та аудит експортно-імпортних операцій підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Г. Ю. Коблянська. – К., 2009. – 21 с.
38. Краева Т. А. Методология и организация учета в условиях автоматизации / Т. А. Краева. – М.: Финансы и статистика, 1992. – 160 с.
39. Кузнецов Л.А. Бухгалтерская логистика (аналитическое представление бухгалтерского учета) / Л. А. Кузнецов // Международный бухгалтерский учет. – 2014. – № 14 (308). – С. 41 – 55.
40. Куликова Л.И. Модели учета инвестиционной недвижимости после первоначального признания в соответствии с МСФО (IAS) 40 / Л. И. Куликова // Международный бухгалтерский учет. – 2012. – № 10 (208). – С. 2 – 8.
41. Кузьмінський Ю.А. Моделювання – як метод оперативного обліку та контролю міжнародних фінансово-господарських операцій / Ю. А. Кузьмінський // Бухгалтерський облік та господарський контроль: минуле, сучасне, майбутнє: збірник тез та текстів виступів на міжнародній науковій конференції, 16 – 17 травня 2002 р., м. Житомир. – Житомир: ЖІТІ, 2002. – С. 98 – 101.
42. Лаговська О.А. Обліково-аналітичне забезпечення вартісно-орієнтованого управління: теорія та методологія: [Моногр.] / О. А. Лаговська. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – 676 с.
43. Легенчук С.Ф. Бухгалтерське теоретичне знання: від теорії до метатеорії: [Моногр.] /

С. Ф. Легенчук. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – 336 с.

44. Лукин В.А. Системный подход к исследованию учетных проблем / В. А. Лукин, Е. В. Москаленко // Бизнес-информ. – 2014. – № 7. – С. 235 – 240.

45. Малишкін О. Вплив світового та європейського досвіду взаємоузгодження інформації фінансової та податкової звітності на побудову моделей податкового обліку в Україні / О. Малишкін // Бухгалтерський облік, контроль і аналіз: проблеми теорії та методології: [Моногр.] / під заг. ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. – К., 2013. – С. 152 – 171.

46. Малюга Н.М. Моделирование как инструмент обеспечения прогностической функции бухгалтерского учета / Н. М. Малюга // Вестник национального технического университета «ХПИ». – 2005. – № 58. – С. 175 – 177.

47. Медведев М.Ю. Экаунтология: компьютерный учет вместо бухгалтерского / М. Ю. Медведев. – М.: ДМК-Пресс, 2012. – 197 с.

48. Мельничук М.Г. Облік та контроль витрат і доходів від реалізації послуг з вантажних авіап перевезень: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / М. Г. Мельничук. – К., 2009. – 20 с.

49. Мінаков О.В. Облік і аналіз в управлінні інноваційною діяльністю підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / О.В. Мінаков. – К., 2009. – 22 с.

50. Наговицына О.В. Моделирование как метод формирования учетной политики организации / О. В. Наговицына // Аудит и финансовый анализ. – 2012. – № 5 – С. 66 – 72.

51. Назарова Г.Б. Організація та методика обліку і аудиту фінансових результатів на підприємствах залізничного транспорту: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Г. Б. Назарова. – К., 2009. – 20 с.

52. Нармбаев К.Н. Организация и методология бухгалтерского учета в условиях АСУ / К. Н. Нармбаев. – М.: Финансы и статистика, 1983. – 135 с.

53. Рашитов Р.С. Логико-математическое моделирование в бухгалтерском учете / Р. С. Рашитов. – М.: Финансы, 1979. – 128 с.

54. Осмятченко В.О. Моделювання затрат в умовах сталого розвитку торговельних підприємств / В. О. Осмятченко // Фінанси, облік і аудит: Зб. наук. праць. – К.: КНЕУ, 2014. – Вип. 2 (24). – С.212 – 223.

55. Палий В.Ф. АСУ и проблемы теории бухгалтерского учета: [Моногр.] / В. Ф. Палий, Я. В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 1981. – 221 с.

56. Пацула О.І. Облік і контроль соціальних витрат підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – „Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / О. І. Пацула. – К., 2008. – 21 с.

57. Поленова С.М. Институциональная модель регулирования бухгалтерского учета и отчетности в России: [Моногр.] / С. М. Поленова. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2012. – 318 с.
58. Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика: [Моногр.] / Т. М. Сльозко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 304 с.
59. Сидорова М.И. Эволюция моделей бухгалтерского учета / М. И. Сидорова // Научная жизнь. – 2013. – № 9. – С. 119 – 121.
60. Шигун М.М. Розвиток моделювання системи бухгалтерського обліку: теорія і методологія: [Моногр.] / М. М. Шигун. – Житомир: ЖДТУ, 2009. – 632 с.
61. Попович В.І. Розробка моделі управлінського обліку на підприємствах готельного бізнесу: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09 – „Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / В.І. Попович. – К., 2009. – 21 с.
62. Тлущкевич Н.В. Організація управлінського обліку в сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.09 – “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит” / Н.В. Тлущкевич. – К., 2007. – 20 с.
63. Пушкар М.С. Метатеорія обліку або якою повинна стати теорія: [Моногр.] / М. С. Пушкар. – Тернопіль, Карт-бланш, 2007. – 359 с.
64. Чиж В.І. Управлінський облік в реалізації бізнес-стратегії підприємств швейної промисловості: [Моногр.] / В. І. Чиж, Л. А. Костирко, Л. О. Сурженко. – Луганськ: вид-во «Ноулідж», 2010. – 256 с.
65. Шапошников А.А. Классификационные модели в бухгалтерском учете / А. А. Шапошников. – М.: Финансы и статистика, 1982. – 142 с.
66. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і доп.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.

References:

1. Badmaeva Ts. N. *Modely bukhgalterskoho balansa v fynansovom analyze selskokhozyaystvennoho predpryyatyya*: avtoref. dys. na soyskanye uchenoy stepeny kand. ekon. nauk: spets. 08.00.12 «Bukhhalterskyuy uchet, kontrol y analiz khozyaystvennoy deyatel'nosty» / Ts. N. Badmaeva. – Sankt-Peterburh – Pushkyn, 2003. – 20 s.
2. Serheeva N.A. *Modely bukhgalterskoho balansa y ykh yspol'zovanye v fynansovom analyze*: avtoref. dys. na soyskanye uchenoy stepeny kand. ekon. nauk: spets. 08.00.12 «Bukhhalterskyuy uchet, kontrol y analiz khozyaystvennoy deyatel'nosty» / N. A. Serheeva. – Sankt-Peterburh, 1999. – 26 s.
3. Bezverkhyy K.V. *Nepryami vytraty v systemi upravlinnya promyslovykh pidpryyemstv*:

oblikovo-kontrolnyy aspekt. [Monohr.] / K. V. Bezverkhyy. – K.: Tsentr uchbovoyi literatury, 2013. – 276 s.

4. Byekryenyeva H.O. *Bukhhalterski modeli nepryamykh vytrat promyslovykh pidpryyemstv*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk.: 08.00.09 – “Bukhhaltersky oblik, analiz ta audyt” / H. O. Byekryenyeva. – O., 2008. – 16 s.

5. Bilyk I.A. *Upravlinsky oblik vytrat osnovnoyi diyal'nosti na plodovoovochevykh pererobnykh pidpryyemstvakh*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – „Bukhhaltersky oblik, analiz ta audyt” / I. A. Bilyk. – K., 2009. – 19 s.

6. Kamenska T.O. *Oblik, analiz ta vnutrishniy audyt vyrobnytstva*: [Navch. posib.] / T. O. Kamenska, I. I. Pylypenko, O.Yu. Redko. – K.: IVTs Derzhkomstatu Ukrayiny, 2007. – 128 s.

7. Ozeran V. A. Model uchetho-analytycheskoho obespechenyya systemy upravlenyya raskhodamy peryoda / V. A. Ozeran, T. N. Boychuk // *Mezhdunarodniy bukhhaltersky uchet*. – 2014. – № 15 (309). – S. 54 – 61.

8. Shlyakhov Ye.V. *Oblik vytrat na vyrobnytstvo i kalkulyuvannya sobivartosti produktsiyi v upravlinni khlibopekarnymy pidpryyemstvamy*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – “Bukhhalters'ky oblik, analiz ta audyt” / Ye. V. Shlyakhov. – O., 2007. – 22 s.

9. *Schetovedenye: monohrafiya v 3-kh chastyakh: ch. III. Sovremennie preobrazovaniya systemi schetov bukhhalterskoho ucheta* / E. P. Borymskaya; [Predysl. F. F. Butinets]. – Zhytomyr: ZhHTU, 2009. – 220 s.

10. Osmyatchenko V.O. *Bukhhaltersky oblik v umovakh zastosuvannya informatsiynykh tekhnolohiy*: [Monohr.] / V. O. Osmyatchenko. – K.: KNEU, 2010. – 263 s.

11. Borodkyn A.S. Modelyrovanye ucheta proyzvodstvennikh raskhodov / A. S. Borodkyn // *Bukhhaltersky uchet*. – 1973. – № 11. – S. 8 – 11.

12. Buzak N.I. *Oblik i kontrol zatrat na vprovadzhennya suchasnykh informatsiynykh tekhnolohiy*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – “Bukhhaltersky oblik, analiz ta audyt” / N.I. Buzak. – K., 2009. – 20 s.

13. Bunda O.M. *Analitichni protsedury, modelyuvannya ta pryynyattya rishen v audyti (na prykladi pidpryyemstv pyvovarnoyi promyslovosti Ukrayiny)*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk.: 08.06.04 – “Bukhhaltersky oblik, analiz ta audyt” / O. M. Bunda. – Lviv, 2006. – 22 s.

14. Visotskaya A.B. *Sovershenstvovannya metodov nalohovoho planyrovannya v kommercheskoy deyatel'nosti predpryyatyy maloho y sredneho byznesa*: avtoref. dys. ... k.e.n.: 08.00.10 „Fynansi, denezhnoe obrashchenye y kredyt”, 08.00.12 „Bukhhaltersky uchet, statystyka” / A. B. Visotskaya. – Rostov-na-Donu, 2012. – 31 s.

15. Kalmikova O.Ya. *Razvytye teoryy y sovershenstvovannya praktyky bukhhalterskoho ucheta na osnove sytuatsyonno-matrychnoho modelyrovannya*: avtoref. dys. ... k.e.n.: 08.00.12 „Bukhhaltersky

uchet, statystyka” / O. Ya. Kalmikova. – Rostov-na-Donu, 2009. – 24 s.

16. Kolvakh O.Y. *Sytuatsyonno-matrychnoe modelyrovanye v bukhhalterskom uchete y balansovedenyy*: [Monohr.] / O. Y. Kolvakh. – M.: Vuzovskaya knyha, 2010. – 336 s.

17. Kolvakh O.Y. *Adaptyvnyye modely bukhhalterskoho ucheta y formyrovanyya fyansovoy otchetnosti v systeme kredytnikh orhanyzatsyy (kontseptsyya, metodi y ynformatsyonno-tekhnolohycheskoe obsepechenye)* / O. Y. Kolvakh, V. Yu. Kopityn. – Rostov-na-Donu: Yzd.: «Terra», 2002. – 167 s.

18. Sbytneva S. A. *Razvytye metodycheskoho ynstrumentaryya analiza y prohnozyrovanyya fyansovoho sostoyanyya kommercheskykh orhanyzatsyy sredstvamy situatsyonno-matrychnoho modelyrovanyya*: avtoref. dys. ... k.э.n.: 08.00.12 „Bukhhalterskyy uchet, statystyka” / S. A. Sbytneva. – Rostov-na-Donu, 2013. – 28 s.

19. Semyon V.S. *Bukhhalterskyy oblik neoborotnykh aktyviv v Ukrayini ta Uhorshchyni: porivnyalnyy aspekt*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk.: 08.00.09 – “Bukhhalterskyy oblik, analiz ta audyt” / V. S. Semyon. – Zhytomyr, 2010. – 22 s.

20. Voronova Y.V. *Modelyrovanye v bukhhalterskom uchete: na prymere pyshchevoy promishlennosti*: avtoref. dys. na soyskanye uchenoy stepeny kand. ekon. nauk: spets. 08.00.12 «Bukhhalterskyy uchet, kontrol' y analiz khozyaystvennoy deyatel'nosti» / Y. V. Voronova. – Sankt-Peterburh, 2000. – 17 s.

21. Yevdokymov V.V. *Modelyuvannyya systemy bukhhalterskoho obliku: teoriya i praktyka zastosuvannyya*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk.: 08.06.04 – “Bukhhalters'kyy oblik, analiz ta audyt” / V. V. Yevdokymov. – K., 2005. – 21 s.

22. Kuznetsova E.V. *Modelyrovanye bukhhalterskoho ucheta v kommercheskykh orhanyzatsyyakh vodnoho transporta*: avtoref. dys. na soyskanye uchenoy stepeny kand. ekon. nauk : spets. 08.00.12 «Bukhhalterskyy uchet, statystyka» / E. V. Kuznetsova. – Rostov-na-Donu, 2004. – 25 s.

23. Mehaeva S.V. *Modelyrovanye bukhhalterskoho ucheta aktyvov torhovikh orhanyzatsyy*: avtoref. dys. ... d.e.n.: 08.00.12 „Bukhhalterskyy uchet, statystyka” / C. V. Mehaeva. – Mychurynsk, 2008. – 26 s.

24. Hylde E.K. *Modely orhanyzatsyy normatyvnoho ucheta v promishlennosti* / E. K. Hylde. – M.: Fynansi, 1970. – 112 s.

25. Dykyy A.P. *Orhanizatsiya bukhhalterskoho obliku yak instrument zabezpechennyya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstv*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – “Bukhhalterskyy oblik, analiz ta audyt” / A.P. Dykyy. – Zhytomyr, 2009. – 21 s.

26. Druzhylovskaya T.Yu. *Problemi harmonyzatsyy kontseptualnykh osnov formyrovanyya fyansovoy otchetnosti v systemakh rossiyskykh y mezhdunarodnykh standartov*: [Monohr.] / T. Yu. Druzhylovskaya. – N. Novhorod: Yzdatelstvo Nyzhehorodskoho hosudarstvennoho unyversyteta

ymeny N. Y. Lobachevskoho, 2008. – 223 s.

27. Yevdokymov V.V. *Rozvytok bukhhalterskoho obliku v umovakh hlobalizatsiyi: islamska model*: [Monohr.] / V. V. Yevdokymov, S. F. Lehenchuk, D. O. Hrytsyshen. – Zhytomyr: ZhDTU, 2012. – 420 s.

28. Yevdokymov V.V. *Adaptyvna model intehrovanoyi systemy bukhhalterskoho obliku*: [Monohr.] / V. V. Yevdokymov. – Zhytomyr: ZhDTU, 2010. – 516 s.

29. Zhuk V.N. *Osnovi ynstytutsyonalnoy teoryy bukhhalterskoho ucheta*: [Monohr.] / V. N. Zhuk. – K.: «Ahrarnaya nauka», 2013. – 408 s.

30. Kantsurov O.O. *Instytutsionalnyy aspekt bukhhalterskoho obliku*: [Monohr.] / O. O. Kantsurov. – K.: NNTs IAE, 2014. – 380 s.

31. Chaykovskaya L.A. *Sovremennye kontseptsyy bukhhalterskoho ucheta: teoryya y metodolohyya*: avtoref. dys. ... d.e.n.: 08.00.12 „Bukhhalterskyy uchet, statystyka” / L. A. Chaykovskaya. – Moskva, 2007. – 57 s.

32. Shylova L.F. *Metodolohyya formyrovanyya y ynstrumentaryy bukhhalterskoy otchetnosti*: avtoref. dys. ... d.e.n.: 08.00.12 „Bukhhalterskyy uchet, statystyka” / L. F. Shylova. – Yoshkar-Ola, 2010. – 39 s.

33. Bezverkhyy K. *Instytutsionalna model bukhhalterskoho obliku v Ukrayini* / K. Bezverkhyy // Bukhhalterskyy oblik i audyt. – 2014. – № 10. – С.32 – 41.

34. Zymakova L.A. *Orhanyzatsyonno-metodolohycheskye aspekti sovershenstvovanyya systemi fynansovoho ucheta na osnove ynternatsyonalnykh modeley* : [Monohr.] / L. A. Zymakova. – Belhorod, 2009. – 158 s.

35. Izmaylov Ya.O. *Oblik i analiz kapitalnykh investytsiy: orhanizatsiya i metodyka (na materialakh hirnycho-zbahachuvalnykh pidpryyemstv)*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – “Bukhhalterskyy oblik, analiz ta audyt” / Ya.O. Izmaylov. — K., 2009. — 20 s.

36. Krupka Ya.D. *Modelyuvannya obliku kapitalnykh investytsiy* / Ya. D. Krupka // Visnyk Zhytomyrskoho inzhenerno-tekhnologichnoho instytutu. Ekonomichni nauky. – 2002. – № 20. – S. 128 – 131.

37. Koblyanska H.Yu. *Oblik ta audyt eksportno-importnykh operatsiy pidpryyemstv*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.09 – “Bukhhalterskyy oblik, analiz ta audyt” / H. Yu. Koblyanska. – K., 2009. – 21 s.

38. Kraeva T. A. *Metodolohyya y orhanyzatsyya ucheta v uslovyakh avtomatyzatsyy* / T. A. Kraeva. – M.: Fynansi y statystyka, 1992. – 160 s.

39. Kuznetsov L.A. *Bukhhalterskaya lohystyka (analytycheskoe predstavlenye bukhhalterskoho ucheta)* / L. A. Kuznetsov // *Mezhdunarodniy bukhhalterskyy uchet*. – 2014. – № 14 (308). – S. 41 – 55.

40. Kulykova L.Y. *Modely ucheta ynvestytsyonnoy nedvyzhymosty posle pervonachalnoho pryznannya v sootvet-stvyi s MSFO (IAS) 40* / L. Y. Kulykova // *Mezhdunarodniy bukhholderskyy uchet*. – 2012. – № 10 (208). – S. 2 – 8.
41. Kuzminskyy Yu.A. *Modelyuvannya – yak metod operatyvnoho obliku ta kontrolyu mizhnarodnykh finansovo-hospodars'kykh operatsiy* / Yu. A. Kuzminskyy // *Bukhhalterskyy oblik ta hospodarskyy kontrol: mynule, suchasne, maybutnye: zbirnyk tez ta tekstiv vystupiv na mizhnarodniy naukoviy konferentsiyi, 16 – 17 travnya 2002 r., m. Zhytomyr*. – Zhytomyr: ZhITI, 2002. – S. 98 – 101.
42. Lahovska O.A. *Oblikovo-analitychne zabezpechennya vartisno-oriyentovanoho upravlinnya: teoriya ta metodolohiya*: [Monohr.] / O. A. Lahovska. – Zhytomyr: ZhDTU, 2012. – 676 s.
43. Lehenchuk S.F. *Bukhhalterske teoretychne znannya: vid teorii do metoteorii*: [Monohr.] / C. F. Lehenchuk. – Zhytomyr: ZhDTU, 2012. – 336 s.
44. Lukyn V.A. *Systemniy podkhod k yssledovanyyu uchetnikh problem* / V. A. Lukyn, E. V. Moskalenko // *Byznes-ynform*. – 2014. – № 7. – S. 235 – 240.
45. Malyshkin O. *Vplyv svitovoho ta yevropeyskoho dosvidu vzayemouz-hodzhennya informatsiyi finansovoyi ta podatkovoyi zvitnosti na pobudovu modeley podatkovoho obliku v Ukrayini* / O. Malyshkin // *Bukhhalterskyy oblik, kontrol i analiz: problemy teorii ta metodolohiyi*: [Monohr.] / pid zah. red. prof. F. F. Butyntsya. – K., 2013. – S. 152 – 171.
46. Malyuha N.M. *Modelyrovanye kak ynstrument obespechenyya prohnostycheskoy funktsyy bukhholderskoho ucheta* / N. M. Malyuha // *Vestnyk natsyonalnoho tekhnicheskoho unyversyteta «KhPY»*. – 2005. – № 58. – S. 175 – 177.
47. Medvedev M.Yu. *Ekauntolohyya: kompyuterniy uchet vmesto bukhholderskoho* / M. Yu. Medvedev. – M.: DMK-Press, 2012. – 197 s.
48. Melnychuk M.H. *Oblik ta kontrol vytrat i dokhodiv vid realizatsiyi posluh z vantazhnykh aviaperevezen*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – “Bukhhalterskyy oblik, analiz ta audyt” / M. H. Melnychuk. – K., 2009. – 20 s.
49. Minakov O.V. *Oblik i analiz v upravlinni innovatsiynoyu diyalnistyu pidpryyemstv*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – “Bukhhalters'kyy oblik, analiz ta audyt” / O.V. Minakov. – K., 2009. – 22 s.
50. Nahovytsina O.V. *Modelyrovanye kak metod formyrovannya uchetnoy polytyky orhanyzatsyy* / O. V. Nahovytsina // *Audyt y fynansoviy analiz*. – 2012. – № 5 – S. 66 – 72.
51. Nazarova H.B. *Orhanizatsiya ta metodyka obliku i audytu finansovykh rezultativ na pidpryyemstvakh zaliznychnoho transportu*: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – “Bukhhalters'kyy oblik, analiz ta audyt” / H. B. Nazarova. – K., 2009. – 20 s.
52. Narybaev K.N. *Orhanyzatsyya y metodolohyya bukhholderskoho ucheta v uslovyyakh ASU* / K.

- N. Narybaev. – M.: Fynansi y statystyka, 1983. – 135 s.
53. Rashytov R.S. *Lohyko-matematycheskoe modelyrovanye v bukhholderskom uchete* / R. S. Rashytov. – M.: Fynansi, 1979. – 128 s.
54. Osmyatchenko V.O. *Modelyuvannyya zatrat v umovakh staloho rozvytku torhovelnykh pidpryyemstv* / V. O. Osmyatchenko // *Finansy, oblik i audyt: Zb. nauk. prats.* – K.: KNEU, 2014. – Vyp. 2 (24). – S.212 – 223.
55. Palyy V.F. *ASU y problemi teoryy bukhholderskoho ucheta: [Monohr.]* / V. F. Palyy, Ya. V. Sokolov. – M.: Fynansi y statystyka, 1981. – 221 s.
56. Patsula O.I. *Oblik i kontrol sotsialnykh vytrat pidpryyemstva: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – „Bukholderskyy oblik, analiz ta audyt”* / O. I. Patsula. – K., 2008. – 21 s.
57. Polenova S.M. *Ynstytutsyonalnaya model rehulyrovannyya bukhholderskoho ucheta y otchetnosti v Rossyy: [Monohr.]* / S. M. Polenova. – M.: Yzdatel'sko-torhovaya korporatsyya «Dashkov y K», 2012. – 318 s.
58. Slozko T.M. *Bukholderskyy oblik v umovakh instytutsiynykh peretvoren: teoriya i praktyka: [Monohr.]* / T. M. Slozko. – K.: Tsentr uchbovoyi literatury, 2013. – 304 s.
59. Sydorova M.Y. *Evolutsyya modeley bukhholderskoho ucheta* / M. Y. Sydorova // *Nauchnaya zhyzn'*. – 2013. – № 9. – S. 119 – 121.
60. Shyhun M.M. *Rozvytok modelyuvannyya systemy bukhholderskoho obliku: teoriya i metodolohiya: [Monohr.]* / M. M. Shyhun. – Zhytomyr: ZhDTU, 2009. – 632 c.
61. Popovych V.I. *Rozrobka modeli upravlinskoho obliku na pidpryyemstvakh hotelnoho biznesu: avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – „Bukholderskyy oblik, analiz ta audyt”* / V.I. Popovych. – K., 2009. – 21 s.
62. Tluchkevych N.V. *Orhanizatsiya upravlinskoho obliku v silskohospodarskykh pidpryyemstvakh: avtoref. dys... kand. ekon. nauk: 08.00.09 – “Bukholderskyy oblik, analiz ta audyt”* / N.V. Tluchkevych. – K., 2007. – 20 s.
63. Pushkar M.S. *Metateoriya obliku abo yakoyu povynna staty teoriya: [Monohr.]* / M. S. Pushkar. – Ternopil, Kart-blansh, 2007. – 359 s.
64. Chyzh V.I. *Upravlinskyy oblik v realizatsiyi biznes-stratehiyi pidpryyemstv shveynoyi promyslovosti: [Monohr.]* / V. I. Chyzh, L. A. Kostyrko, L. O. Surzhenko. – Luhansk: vyd-vo «Noulidzh», 2010. – 256 s.
65. Shaposhnykov A.A. *Klasyfikatsyonnie modely v bukhholderskom uchete* / A. A. Shaposhnykov. – M.: Fynansi y statystyka, 1982. – 142 s.
66. *Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy (z dod. i dop.)* / Uklad. i holov. red. V. T. Busel. – K.; Irpin: VTF «Perun», 2005. – 1728 s.